

05.05.2026

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI YHDYSKUNTARAKENTAMISLAIKSI

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisesta aiheesta.

1 luku Yleiset säännökset

Näkemyksenne luvusta 1

2 luku Viranomaiset

Näkemyksenne luvusta 2

3 luku Suunnittelu

Näkemyksenne luvusta 3

4 luku Rakentaminen

Näkemyksenne luvusta 4

Tulisiko katu- ja viheralueiden rakentamiselle asettaa määräaika, esimerkiksi 10 tai 15 vuotta yleisen alueen suunnitelman voimaan tulemisesta? Mitä vaikutuksia, etuja tai haittaa tällä olisi eri osapuolille? Esitysluonnoksessa ei ole asetettu tällaista määräaika.

Kyllä tulisi asettaa aikaraja

Ei tulisi asettaa aikarajaa

En osaa sanoa

5 luku Yleisen alueen käyttöön luovuttaminen ja lakkaaminen

Näkemyksenne luvusta 5

6 luku Kunnossapito

Näkemyksenne luvusta 6

7 luku Tekniset verkot

Näkemyksenne luvusta 7

Esitysluonnoksen luvussa 7 ehdotetaan säädettäväksi uusi lupamenettely teknisten verkkojen sijoittamiseen kunnan yleiselle alueelle. Tulisiko siirtyä uuteen lupamenettelyyn vai tulisiko teknisten verkkojen sijoittamisesta pysyä nykyisessä kuntakohtaisessa toimintatavassa? Lisätietoa vaihtoehtoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7. *

Tulisi siirtyä sijoittamislupaan

Tulisi pysyä nykyisessä kuntakohtaisessa toimintatavassa

Teknisten verkkojen sijoittamisesta tulisi säätää jotenkin toisin, täsmennä miten

En osaa sanoa

MTK pitää ehdotuksia, joilla pyritään standardisoimaan teknisiin verkkoihin liittyviä käytänteitä kuntien alueella hyvänä. MTK haluaa kuitenkin huomauttaa, että tismalleen samat ongelmat koskevat myös

yksityisiä maita. MTK:lle tulee jatkuvasti jäsenyhteydenottoja luvatta tehdyistä kaivauksista ja verkkojen laittamisesta, verkonrakentajien huonoista ja jopa vaarallisista työtaivoista sekä mahdottomuudesta saada jälkikäteen korvauksia verkkojen rakentajilta.

Nyt, jos esitetyn mukaan teknisten verkkojen sijoittamiseen otetaan tiukempi linja kuntien mailla, saattaa se tarkoittaa sitä, että verkkojen rakentajat menevät mieluummin yksityisille maille ja että ongelmat lisääntyvät entuudestaan yksityisomisteisilla mailla.

Yhteiskunnallisesti kunnan ja valtion maat ovat aina ensisijaisia sijoituskohteita yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamiseen, ja vasta toissijaisesti voidaan harkita yksityisten omistamia maita. Tästä sijoittamisperiaatetta on vaalittava myös tässä lakiuudistuksessa. MTK pitää hyvänä periaatteena sitä, että yksityisillä mailla ensisijaisesti sovitaan verkkojen sijoittamisesta ja toissijaisesti haetaan kunnalta sijoittamislupaa, kuten RakL 131 § säädetään, mikäli sijoittaminen kunnan tai valtion maille ei ole perustellusta syystä mahdollista. Tämä periaate ei kuitenkaan toimi tällä hetkellä, koska jotkin toimijat eivät noudata tätä rakentamislain 131§:ää, vaan yhdyskuntateknisiä laitteita ja johtoja sijoitetaan yksityiselle maalle ilman asianmukaista sopimusta tai kunnan sijoittamispäätöstä. Maanomistajien kannalta tilanne on hankala, sillä ainoa tapa saada verkkojen rakentajat vastuuseen on, jos sopimusta ei ole tehty tai sijoittamislupaa haettu, on rikosoikeudellinen tai, jos sopimus on tehty, yksityisoikeudellisena riita-asiana. Molemmat reitit ovat hankalia, eivät välttämättä johda mihinkään lopputulokseen ja voivat olla maanomistajalle kalliita.

MTK ehdottaa, että jos nyt ehdotetun mukaisesti kunnille annetaan välineitä kontrolloida teknisten verkkojen rakentamista omilla maillaan, niin jatkovalmistelussa pohdittaisiin mahdollisuutta laajentaa tätä joiltain osin yksityisille maille. MTK näkemyksen mukaan erityisen hyödyllistä voisi olla mahdollistaa yksityismaanomistajille mahdollisuutta hakea kunnalta päätöstä seuraamusmaksun langettamisesta luvatta tehdystä tai huonolaatuisesta työstä. Tämä olisi matalamman kynnyksen menettely verrattuna rikosoikeudellisiin prosesseihin tai sopimusriitoihin.

8 luku Työ kadulla ja muulla yleisellä alueella

Näkemyksenne luvusta 8

Esitysluonnoksen luvussa 8 ehdotetaan säädettäväksi nykyisen ilmoitusmenettelyn rinnalle uusi lupamenettely kunnan yleisillä alueilla tapahtuville töille. Lisäksi ehdotetaan annettavaksi kunnalle oikeus laatia yleisiä alueita koskevat käyttömääräykset, oikeus siirtää työn aloitusajankohtaa ja oikeus kieltää työ. Mitä ajatuksia ehdotus herättää? Lisätietoa vaihtoehtoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

9 luku Hulevedet

Näkemyksenne luvusta 9

10 luku Maksut

Näkemyksenne luvusta 10

MTK ehdottaa, että ehdotetun 68 § perusteluihin lisättäisiin kiinteistön liittyminen hulevesiverkkoon kiinteistön hulevesimaksuja mahdollisesti alentavan tekijänä. Hulevesimaksujen maksaminen silloin kun kiinteistö ei ole itsessään liittynyt hulevesiverkkoon ja on saanut vapautuksen siitä, on monille hulevesimaksun maksajalle vaikeasti ymmärrettävä seikka. Mahdollisuus asettaa matalampi maksu liittymättömille kiinteistöille voisi auttaa maksun hyväksyttävyyttä.

11 luku Pakkokeinot ja seuraamukset

Näkemyksenne luvusta 11

MTK pitää esitettyä 73 § perusteltuna, mutta esittää että sitä tarkennetaan erityisesti siltä osin keille maksu voidaan määrätä.

12 luku Erinäisiä säännöksiä

Näkemyksenne luvusta 12

13 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Näkemyksenne luvusta 13

Vaikutusten arviointi

A. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on arvioitu alustavasti yhdyskuntarakentamislain vaikutuksia. Vaikutusten arvioinnin parantamiseksi on tärkeää saada palautetta siitä, miltä osin arvioinnissa on täydennystarpeita.

Millaisena pidätte luonnoksessa esitettyä vaikutusten arviointia kokonaisuutena? *

Pääosin onnistuneena

Jossain määrin onnistuneena

Jossain määrin puutteellisena

Pääosin puutteellisena

En osaa sanoa

B. Onko jossain vaikutusten arvioinnin osassa erityistä täydentämisen tarvetta?

Kyllä, tarkenna, mitä osaa tai osia vaikutusten arvioinnista tulisi täydentää tai mitä aihetta koskeva puuttuva arviointi lisätä.

Ei

En osaa sanoa

C. Mihin itse näette yhdyskuntarakentamislain keskeisimpien vaikutusten kohdistuvan? Miten kuvailisitte keskeisimpiä vaikutuksia?

Muita näkemyksiä koko luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Vapaa sana.

Helsingissä 05.05.2026

Juho Ikonen
Maankäytön asiantuntija

Jenni Hunnako
Ympäristöjuristi

Leena Kristeri
Elinvoimajohtaja